

Čís. 6856.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení pojišťovacích podmínek, že v druhém a dalším pojišťovacím roku jest zachovati čekací lhůtu 90 dní po splatnosti premií a že pak pojišťovací smlouva samočinně zaniká, nevztahuje se vzhledem k doslovu pojišťovacích podmínek na premie splatné v prvním pojišťovacím roku, jež lze, nebyly-li zaplacený do osmi dnů po splatnosti, vymáhati soudně.

(Rozh. ze dne 1. března 1927, Rv II 676/26.)

Na základě přihlášky byl žalovaný pojištěn u žalující společnosti pro případ úmrtí nebo dožití na 50.000 Kč a vystavena mu pojistka ze dne 12. září 1924 s platností od 1. září 1924, na niž měl žalovaný spláceti pojišťovací premie. Ježto žalovaný nezaplatil pojistného za první rok, domáhala se na něm pojišťovna zaplacení žalobou, proti níž žalovaný namítl, že žalující pojišťovna do 3 měsíců ode dne splatnosti první premie ve smyslu pojišťovacího zákona soudně zaplacení premie nevymáhala, že tedy nastalo zrušení smlouvy pojišťovací a žalovaný že není dále k placení pojišťovacích premií vázán. **Procesní soud prvního stoluce** uznal podle žaloby. **Důvody:** Ve smyslu §u 28 zákona o pojišťovací smlouvě ze dne 23. prosince 1917, číslo 501 ř. zák. považuje se sice pojišťovací smlouva za zrušenou, když pojišťovna do 3 měsíců ode dne splatnosti premie soudně této nevymáhá. Avšak dle nařízení vlády republiky Československé ze dne 9. prosince 1919, číslo 652 sb. z. a n. toto ustanovení pojišťovací smlouvy není dosud v platnosti a nemůže se ho proto žalovaný dovolávati. Pro posouzení splatnosti a žalovatelnosti premie pojišťovací rozhodnými jsou všeobecné podmínky pojišťovací smlouvy samotné a dle těchto, jak předloženou pojistkou prokázáno ve smyslu §u 5 těchto podmínek má žalující pojišťovna právo soudně domáhati se placení pojistného za první rok i tehdy, když smlouveny byly splátky, které nedodrženy. **Odvolačísoud** žalobu zamítl. **Důvody:** Ustanovení zákona § 28 o smlouvě pojišťovací dosud neplatí. Podle §u 5 číslo 1 všeobecných pojišťovacích podmínek má pojišťovna, nebylo-li pojistné, ať jednou pro vždy ať první roční pojistné nebo některá splátka prvního ročního pojistného i se všemi vedlejšími poplatky zaplaceno nejdéle do osmi dnů po dni splatnosti, právo, soudně vymáhati zaplacení celého pojistného jednou pro vždy nebo celého prvního ročního pojistného, bez ohledu na smlouvené splátky. — Otázka, ve které lhůtě pojišťovna může vymáhati zaplacení celého ročního prvního pojistného, není sice v §u 5 odst. 1 cit. podmínek řešena, z odst. 2. čísla 3 tohoto §u, jde však dle názoru odvolacího soudu na jevo, že pojišťovna mohla vymáhati zaplacení celého prvního ročního pojistného nejdéle do uplynutí čekací doby 90 dnů ode dne splatnosti splátky v druhém roce pojišťovacím, neb podle ustanovení tohoto pozbývá smlouva ve druhém roce pojišťovacím platnosti a veškeré nároky, plynoucí ze smlouvy pojišťovací, propadají, nebylo-li

dlužné pojistné ani po uplynutí čekací doby zapláceno. — V případě tom byla, jak nesporno, vystavena pojistka ze dne 12. září 1924 s platností od 1. září 1924 a měl žalovaný zapraviti pojistné ve čtvrtletních splátkách vždy 1. září, 1. prosince, 1. března a 1. června každého roku, při čemž byla prvá splátka dospělá dne 1. září 1924. Žaloba byla podána dne 4. března 1926, tedy v druhém roce pojišťovacím po uplynutí čekací doby 90 dnů ode dne splatnosti první ba i druhé splátky v druhém roce, byla tedy podána když již dle §u 5 číslo 3 odst. 2 cit. podmínek smlouva pozbyla platnosti a veškeré nároky plynoucí ze smlouvy pojišťovací propadly, tedy též nárok žalobkyně na zaplacení celého prvního ročního pojistného.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolateli dlužno dáti za pravdu, pokud, uplatňuje dovolací důvod podle čís. 4 §u 503 c. ř. s., spatřuje nesprávné právní posouzení ve výkladu ustanovení §u 5 všeobecných podmínek pojišťovacích odvolacím soudem. Předpis tento mluví pod čís. 1 a 2 o pojistném za první rok pojišťovací na rozdíl od pojistného v druhém a dalším smluvním roce pojišťovacím, o kterém mluví 3. bod citovaného předpisu. Vztahuje-li odvolací soud druhý odstavec 3. bodu také na pojistné za první rok pojišťovací, je to zřejmě pochybené, neboť tento odstavec, jako vůbec celý 3. bod vztahuje se výhradně na pojistné v druhém a dalším smluvním roce pojišťovacím. Z toho plyne, že podle §u 5 čís. 1 všeobecných podmínek pojišťovacích pojistné — totiž »prvé celoroční pojistné s vedlejšími poplatky« — musí býti pojistníkem pojišťovně zapláceno za všech okolností, že když není zapláceno do osmi dnů ode dne splatnosti, může býti vymáháno soudně, že na toto pojistné nevztahuje se ustanovení §u 5 čís. 3, 2. odst. všeobecných podmínek pojišťovacích, jmenovitě ustanovení o čekací 90denní lhůtě a o samočinném zániku smlouvy ve druhém a třetím roce pojišťovacím a ustanovení o nežalovatelnosti pojistného v tomto údobí. Jiný výklad přičil by se vykládacímu pravidlu §u 914 obč. zák., podle něhož při výkladu smluv nesluší lpěti na slovném znění výrazu, nýbrž jest vyšetřiti úmysl stran a rozuměti smlouvě tak, jak to žádá obyčej poctivého obchodu. Kdyby bylo lze pojistníku po uzavření pojišťovací smlouvy vyzouti se ze všech smluvních povinností prostě tím, že by pojistné vůbec nezaplatil, dalo by se to těžko uvésti v soulad s obyčejí poctivého obchodování. To bylo prvou stolicí zcela správně rozpoznáno.

Čís. 6857.

»Porodem« ve smyslu §u 163 obč. zák. není již dostavení se porodních bolestí, nýbrž teprve oddělení se dítěte od mateřského těla.

Důkaz otcovství u nemanželského dítěte narozeného mimo kritickou dobu lze provésti pouze znalci. Výslech nemanželské matky není dostačným pro důkaz otcovství a zplození.

(Rozh. ze dne 1. března 1927, Rv II 51/27.)